

Komentaras

2013 02 22

Apdirbamosios gamybos neveikia sąstingis Europoje

Šalies gamybos sektorius naujus metus pradėjo sėkmingai. Sausį apdirbamoji pramonė (be naftos produktų gamybos), lyginant su atitinkamu ankstesnių metų laikotarpiu, ūgtelėjo 8,5 proc. Tiesa, Lietuvos apdirbamoji pramonė yra sąlyginai nedidelė, jai būdingi dideli mėnesiniai svyravimai, tad sausio mėnesio indikatorius pats savaime nėra itin informatyvus. Visgi pastarųjų mėnesių tendencijos nuteikia ganėtinai palankiai.

Praėjusiais metais apdirbamoji pramonė pranoko vyračius lūkesčius paaugdama 9,2 proc. – tai nedaug mažiau už dviejų ankstesnių metų vidurkį (11,2 proc.). Be to, nepaisant prastėjusios padėties euro zonoje ir lėtėjusio Rusijos ekonomikos augimo paskutinis ketvirtis buvo pats geriausias. Tokia sėkminga Lietuvos įmonių plėtra, stiprus eksporto augimas suteikia pagrindo optimizmui ir šiemet.

Pernai jau šeštus metus iš eilės pardavimai užsienyje augo sparčiau nei šalies viduje, dėl to eksporto lyginimasis svoris pardavimų struktūroje pakilo iki 60,8 proc. Įdomu tai, kad pramonės eksporto geografija pernai pasikeitė nedaug. Kiek sumenko ES ir euro zonai tenkanti produkcijos dalis, padidėjo NVS valstybių svarba, tačiau pokyčiai buvo ganėtinai nežymūs. Net Vokietijoje parduodamos produkcijos dalis sumenko mažiau nei vienu procentiniu punktu (16,6 proc. iki 15,9 proc.) nepaisant to, kad šalies ūkio augimo tempas sumažėjo nuo 3 proc. 2011 m. iki 0,7 proc. pernai. Daugelyje užsienio šalių 2012 m. importas iš Lietuvos augo sparčiau nei iš kitų valstybių – taigi mūsų verslininkams konkurencinėje kovoje sekėsi gerai.

Teigiamas tendencijas atskleidžia ir pramoninkų apklausa. Kaip pagrindinį įmonės veiklą ribojantį veiksnį nepakankamą paklausą šiuo metu įvardija 50 proc. įmonių atstovų – kone 20 proc. punktų mažiau nei 2009 m. viduryje. Be to vis daugiau pramoninkų teigia, kad jų bendrovės augimo neriboja jokie veiksniai – tokių šiuo metu yra daugiau nei ketvirtis – daugiausiai nuo 2007 m. pradžios. Įdomu tai, kad įvairius su pasiūla susijusius veiksnius (darbuotojų stygių, finansavimo prieinamumą, įrenginių trūkumą) kaip pagrindinį ribojantį faktorių įvardija pastebimai mažiau apklaustųjų nei prieš metus. Visa tai nepaisant dažnai girdimų kalbų apie kvalifikuotų specialistų trūkumą ar seniai šalyje jaučiamos materialinių investicijų stokos. Tačiau lietuviškų prekių paklausai ir toliau augant, šios problemos taps vis svarbesnės ir ženkliau ribos gamybos plėtrą.

Pernai šalies apdirbamosios gamybos sektorius parodė netikėtą gyvybingumą, o šiemet augimo tempas gali kiek sulėtėti. Pagrindinėse eksporto rinkose išliks lėtesnė plėtra, kiek kukliau augs Lietuvos ūkis. Ilgalaikiam eksporto augimui rimčiau trukdyti gali palaipsniui auganti investicijų bei kvalifikuotų darbuotojų stoka. Tačiau 2013 m. situacija nebus radikaliai blogesnė nei šiemet, todėl galime tikėtis ganėtinai sėkmingų metų pramonininkams.

Rokas Bancevičius

Vyresnysis analitikas

Ekonominių tyrimų padalinys